

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **P. Č.**, bytom B., proti odporcovi: **K.**, IČO: X, S., v dovolacom konaní právne zastúpený Mgr. T. A., advokátom so sídlom v S., **o zaplatenie 155,56-€ s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 9C 189/2010, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. apríla 2011 sp. zn. 16 Co 92/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom zo dňa 12. januára 2011 č.k. 9C 189/2011-34 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 155,56 € s 9% úrokom z omeškania ročne počnúc dňom 18. 06. 2010 až do zaplatenia a trovy konania 16,50 €, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo veci rozhodol s poukazom na ust. § 5 ods. 1 písm. a), § 7 ods. 1 písm. d), ods. 2, ako aj § 8 Zákona č. 108/2000 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri domovom predaji a zásielkovom predaji, keď dospel k záveru, že navrhovateľ platne a včas (v zákonom stanovenej lehote 7 dní) odstúpil od zmluvy č. 1000948, uzavretej s odporcom dňa 16. 05. 2010. Odporca tým, že kúpnu cenu tovaru navrhovateľovi nevrátil sa bezdôvodne obohatil (§ 451 ods. 1 a 2 OZ), a preto je povinný dlžnú sumu navrhovateľovi vrátiť spolu s 9% ročne úrokom z omeškania (§ 517 OZ a § 3 vládneho nariadenia č. 87/95 Z. z.), počnúc dňom omeškania 12. 06. 2010.

Na odvolanie odporcu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 14. apríla 2011 sp. zn. 16Co 92/2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a navrhovateľovi

nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Nad rámec tam uvedených dôvodov krajský súd dodal že jedinou odvolacou námietkou odporcu v jeho odvolaní bola skutočnosť, že súd prvého stupňa postupom, keď vec prejednal a rozhodol bez jeho prítomnosti, mu odňal ako účastníkovi konania možnosť pred súdom konať. V danej veci súd prvého stupňa nevyhovel žiadosti právneho zástupcu odporcu o odročenie nariadeného pojednávania vo veci na deň 12. 01. 2011, pretože právny zástupca nepripojil doklad o kolízii pojednávania, kde zastupuje v inej veci na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi. Právny zástupca neuviedol v žiadosti o odročenie pojednávania ani číslo konania a ani čas, kedy by mal v inej veci na tomto okresnom súde zastupovať. Okrem toho odporca vo svojom vyjadrení nenavrhol vykonať žiadne také dôkazy, v dôsledku ktorých by bolo nevyhnutné odročiť pojednávanie. Odvolací súd mal za to, že okresný súd správne v súlade s ustanovením 101 ods. 2 veta druhá O. s. p., vec prejednal v neprítomnosti odporcu a jeho právneho zástupcu.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie odporca, v ktorom žiadal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p, pretože v konaní došlo k závažnej procesnej vade podľa ust. § 237 písm. f/ O.s.p., vzhľadom na to, že prvostupňový súd rozhodol v danej veci bez toho, aby umožnil jemu, resp. jeho zástupcovi konať pred súdom. Poukázal na to, že z neprítomnosti na pojednávaní, ktoré súd prvého stupňa nariadil na deň 12. januára 2011, sa jeho právny zástupca riadne a včas ospravedlnil, ospravedlnil aj neprítomnosť jeho samotného, pričom zároveň požiadal o odročenie predmetného pojednávania z dôvodu kolízie s iným termínom pojednávania, ktoré nariadil Okresný súd v Spišskej Novej Vsi taktiež na deň 12. januára 2011, v trestnej veci vedenej na tomto súde pod spisovou značkou 4T/205/2010 a o ktorom sa právny zástupca dozvedel počas verejného zasadnutia dňa 23.11. 2010, na ktorom sa predbežne prejednávala obžaloba, teda oveľa skôr, ako sa jeho právny zástupca oboznámil s termínom pojednávania nariadenom prvostupňovým súdom. Právny zástupca odporcu listinný dôkaz o kolízii s iným termínom pojednávania nepredložil, pretože žiadne zákonné ustanovenie všeobecne záväzného predpisu takúto povinnosť v takýchto prípadoch neukladá.

Navrhovateľ sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolaním odporcu je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné; prípustnosť jeho dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

Dovolanie odporcu by vzhľadom na uvedený záver (zistenie) bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania; ak v konaní došlo k procesnej vade vymenovanej v tomto

ustanovení, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie, proti ktorému inak dovolanie nie je prípustné.

Vady uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ani v konaní nevyšli najavo.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerlal na to, či v danom prípade postupom súdu prvého stupňa alebo odvolacieho súdu nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je taký z hľadiska procesného predpisu vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. Dovolateľ namietal odňatie možnosti konať pred súdom v dôsledku toho, že prvostupňový súd pojednával a rozhodol v neprítomnosti jeho i právneho zástupcu, a to aj napriek včas podanej žiadosti o odročenie pojednávania. Žiadosť bola zdôvodnená kolíziou predmetného pojednávania s iným pojednávaním jeho právneho zástupcu.

Účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí (§ 24 prvá veta O.s.p.).

Pojednávanie môže sa odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť (§ 119 ods. 1 prvá veta O.s.p.).

Súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takeého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy (§ 101 ods. 2 O.s.p.).

Citované ustanovenie § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku určuje takto dve podmienky, ktoré musia byť súčasne splnené, aby súd mohol vec prejednať v neprítomnosti účastníka alebo jeho zástupcu: riadne predvolanie a absencia žiadosti o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu.

Otázka kolízie pojednávania účastníka konania, resp. jeho právneho zástupcu ako „dôležitého dôvodu“ na odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. bola už opakovane riešená v judikatúre dovolacieho súdu ako aj v rozhodovacej praxi Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 68/98 z 13. januára 1999 [uverejneného pod poradovým (publikačným) číslom: 11/1999 v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky] obsahom základného práva zaručujúceho právo každého, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, nie je povinnosť súdu vyhovieť akejkolvek jeho žiadosti na odročenie pojednávania. Kolízia dvoch pojednávaní toho istého účastníka v tom istom termíne na rozdielnych súdoch nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie „dôležitého dôvodu“ na odročenie riadne a včas vytýčeného pojednávania. Posúdenie opodstatnenosti „dôležitého dôvodu“ (§ 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) v každom konkrétnom prípade patrí výlučne do právomoci konajúceho súdu.

V zmysle judikátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejneného pod R 41/2002 dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania pred súdom môže byť aj kolízia s iným pojednávaním právneho zástupcu účastníka konania, ak od účastníka nemožno spravodlivo požadovať, aby si zvolil iného zástupcu. Ak v takom prípade súd, napriek žiadosti o odročenie pojednávania, prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti účastníka a jeho právneho zástupcu, odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že samotná kolízia pojednávania právneho zástupcu účastníka nie je bez ďalšieho dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. (porovnaj tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 77/2002).

Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva pravidlo, podľa ktorého by len v závislosti od predmetu konania, jeho účastníkov, dátumu vytýčenia pojednávania alebo iných skutočností malo v prípade kolízie určité pojednávanie prednosť pred iným (neplatí žiadne pravidlo tzv. "predstihu" v prípade kolízie pojednávania na dvoch

rôznych súdoch). Právnym zástupcom odporcu uvádzaná skutočnosť, že predmetom kolidujúceho pojednávania ktoré nariadil Okresný súd v Spišskej Novej Vsi taktiež na deň 12. januára 2011, je trestná vec vedená na tomto súde pod spisovou značkou 4T/205/2010 (túto skutočnosť v takomto znení však uviedol až v odvolacom konaní, v konaní pred okresným súdom len uviedol v žiadosti kolíziu pojednávanií) ako dôvod odročenia pojednávania odvolacieho súdu vytýčeného na 12.januára 2011, nebola preto podstatná. Rozhodujúce pri posudzovaní žiadosti o odročenie pojednávania však bolo, že od odporcu bolo možno spravodlivo požadovať, aby si zvolil na toto pojednávanie iného zástupcu, resp. prinajmenej vysvetlil (oznámil) dôvod, ktorý mu v tom bránil, keďže len samotná kolízia dvoch pojednávanií u toho istého zástupcu v tom istom termíne na rozdielnych súdoch, o ktorej kolízii tento zástupca (advokát) vedel v dostatočnom časovom predstihu (porovnaj m. m. R 10/1994), nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie dôležitého dôvodu na odročenie vytýčeného pojednávania.

Právny zástupca dovolateľa – ako z obsahu spisu vyplýva – predvolanie na predmetné pojednávanie odvolacieho súdu vytýčené na 12. januára 2011 prevzal 14. decembra 2011. Právny zástupca mal dostatok času na to, aby informoval zastúpeného odporcu o vzniknutej kolízii ako aj o tom, že preferuje iné pojednávanie, a od dovolateľa, ktorý podľa vyjadrenia právneho zástupcu nesúhlasil so substitúciou, bolo vzhľadom na časový odstup takmer jedného mesiaca spravodlivo požadovať, aby si na odvolacie pojednávanie zvolili iného zástupcu. Zároveň je potrebné uviesť že odporca udelil právnomu zástupcovi plnomocenstvo (č.l. 23 spisu), v ktorom súhlasil, aby splnomocnený advokát ustanovil za seba zástupcu a ak ich advokát ustanoví viac, súhlasí aby každý z nich konal samostatne a toto plnomocenstvo je platné a účinné až do dňa jeho odvolania klientom, prípadne až do dňa jeho výpovede advokátom. Odporca však v čase pred pojednávaním nevyjadril zmenu vôle udelenú týmto plnomocenstvom. Odvolací súd tiež správne poukázal v odôvodnení svojho rozsudku, že dôkaz, ktorý odporca predložil v rámci odvolacieho konania o kolízii pojednávanií, je irelevantný. Zápisnica o hlavnom pojednávaní vo veci 4T/205/10 Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 11.januára 2011 obsahuje uznesenie, podľa ktorého „súd prerušuje hlavné pojednávanie o 11. 10 hod. s tým, že sa bude pokračovať v hlavnom pojednávaní dňa 12. januára 2011 o 08.30 hod.". Odporca však požiadal o odročenie pojednávania prostredníctvom svojho právneho zástupcu už podaním z dňa 3. januára 2011, ktoré došlo krajskému súdu 5. januára 2011, teda v čase, keď právny zástupca žalovaného nemohol ešte vedieť, že hlavné pojednávanie vo veci 4T/205/10 na Okresnom súde Spišská Nová Ves bude

prerušené na deň 12. januára 2011. Preto z uvedeného vyplýva, že kolízia pojednávania v čase kedy došlo k žiadosti tu nebola. Ak by k nej i napriek tomu bolo došlo odporca bol v situácii, kedy od neho bolo možno spravodlivo požadovať, aby si zvolil iného zástupcu. Bolo výlučne na odporcovi, aby prostredníctvom svojho zástupcu odvolaciemu súdu podal dôvody, ktoré mu – hoci mal dostatok času – v takomto riešení zabránili, aby ich mohol posúdiť (čo však – a to ani v odvolaní resp. dovolaní – neučinil). Keďže v danom prípade podmienky v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p., za ktorých môže súd vec prejednať v neprítomnosti účastníkov konania (ich právneho zástupcu), splnené boli, postup prvostupňového ako i odvolacieho súdu bol v súlade s týmto ustanovením a preto nemohol mať za následok odňatie možnosti odporcu konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dovolateľ teda vytýkal odňatie možnosti konať pred súdom pojednávaním 12. januára 2011 v neprítomnosti jeho zástupcu nedôvodne.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 ani § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z vád uvedenou v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu ako neprípustné odmietol (§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd však navrhovateľovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie tejto povinnosti (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. septembra 2011

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta